

Tyrlutænastan skal vera plaserað á landjörðinni

– Í grannalondum okkara er farið burtur frá at hava tyrlu umborð á skipum, tí henda skal altíð vera klár, vera plaserað sentralt, so hon skjótast kann koma á staðið og kunna hava neyðuga læknahjálp ella aðra hjálp við, tá farið verður avstað, segði Jørgen Niclasen m.a. í svari sínum til fyrispurning

Ólavur í Beiti

Tað var Anita á Friðriksmørk sum fyrri viku síðani setti Jørgen Niclasen, fiskimálaráðharran fleiri spurningar í fyrispurningi um vaktarskip og vaktartænastu, og vildi Anita m.a. hava at vita frá Jørgen Niclasen, um ætlanin við byggingini av skipinum ein liður í eini heildarætlan fyri vaktar- og bjargingartænastu við Føroyar? Hvørji krøv verða sett til vaktar- og bjargingartænastu í sambandi við fullveldisætlanina? Hvørji krøv verða sett til vaktar- og bjargingartænastu í sambandi við eina møgulega komandi oljuvinnu? Hvørji krøv verða sett til eina framtíðar tyrlutænastu fyri Føroyar?

Avtalur gjørðar

Í svarinum til hesar spurningar, sigur Jørgen Niclasen, at landsstýrið hevur ábyrgdina av bjarging, og til tess at røkja tyrlutænastuna til hetta endamálið er gjørd ein avtala við donsku sjóverjuna, tá teirra tyrla er tøk. Eisini hevur tyrlan hjá Atlantic Airways verið nýtt til ymiskar uppgávur.

– Sjóverjutyrlan verður ikki ein varandi loysn, men fyribils er avtalan longd fyri 1999. Tað er nógv, sum týðir uppá, at neyðugt er við útbyrgdri tyrlutænastu í Føroyum.

– Landsstýrið er av teirri áskoðan, at hesar uppgávur eiga at verða samskipaðar, og hevur tí sett seg í samband við Atlantic

Airways um møguleikan at samskipa framtíðar tyrlutænastu. Tyrlutænastan í framtíðini skal m.a. røkja hesar uppgávur: SAR (search and rescue) ella LOB (leitning og bjarging), fiskiveiðieftirlit, sjúkraflutning, ferðafólka- og farmaflutning til og frá útöyggi og útlásum og slingflúgving, upplýsti Jørgen Niclasen.

Tilbúgvingarætlan

Viðari vísti hann á, at Atlantic Airways megnar ikki í dag at røkja allar hesar uppgávur og arbeiðir tí við eina verkætlan, sum kann nýta tær tvær tyrlur at røkja nevndu uppgávur. Tá verkætlanin er liðug, má stóða takast til hesa. Henda ætlan er ein liður í tilbúgv-

ingarætlanini.

– Tyrla at røkja omanfyri nevndu uppgávur má hava eina hóskandi stódd, má taka 12 - 14 persónar og hava møguleika at fara (range) út á 200 fj. sjómarkið.

– Í grannalondum okkara er farið burtur frá at hava tyrlu umborð á skipum, tí henda skal altíð vera klár, vera plaserað sentralt, so hon skjótast kann koma á staðið og kunna hava neyðuga læknahjálp ella aðra hjálp við, tá farið verður avstað. Tí er eingin ivi um, at føroysk tyrlutænasta skal vera plaserað á landjörðinni, og tað figgaliga sigur okkum, at hon sjálvandi skal samskipast, svaraði Jørgen Niclasen m.a. aftur í tinginum.

Reglurnar fyri garna-veiði á landleiðunum endurskoðast

Sambært kunngerð við seinni broytingum er loyvt í mesta lagi fyra skipum at reka beinleiðis veiði eftir havtasku og svartkalva. Eisini er loyvt trimum skipum at reka beinleiðis veiði eftir svartkalva við gornum og einum skipi at reka beinleiðis veiði eftir havtasku. Øll 8 garnaoyvini, sum heimild er at lata sambært kunngerðini, eru latin, sigur fiskimálaráðharrin í svari sínum til fyrispurning um garnaveiði

Ólavur í Beiti

Dan Petersen vildi í fyrispurningi hava at vita, hvussu mong havtasku- og svartkalvagørn eru loyvd at hava undir? Hvussu mong gørn eru hóskandi fyri stovnsrøkt og veiði? Hvussu leingi hava gørn loyvi at standa í sjónum? Hvussu leingi standa gørnini í meðal? Hvussu leingi livir fiskurin í gornunum? Hvat er hjáveðið prosentíð upp á 5 sett eftir, tá partur av hesum fiski ikki er kvoteradur annars?

Í svari sínum til hesar spurningar, sigur Jørgen Niclasen, fiskimálaráðharrin, at sambært kunngerð frá oktober 1995 er garnaoyvini á havtasku- og svartkalvaveiði ikki loyvt at seta ella hava standandi í sjónum fleiri enn 1400 gørn, sum eru 27,5 m til longdar, ella um onnur garnaoyvd verður nýtt, so má samlaða garnaastrekið ikki fara upp um samsvarandi longd.

Loyvini ikki fleiri

Viðvíkjandi næsta spurninginum sigur fiskimálaráðharrin, at tað er ógvuliga ringt at siga, hvussu mong gørn eru hóskandi fyri stovnsrøkt og veiði av havtasku og svartkalva á ytru føroysku landleiðini. Hetta kemst m.a. av, at talan er um nýggja vinnu, og at tíðarskeiðið, roynt hevur verið, er stutt. Harafturat er veiðioðki hjá garnaoyvunum stóðugt víðkað.

– Men landsstýrið hevur ikki í hyggju at økja um talið av loyvum at fiska svartkalva, sigur Jørgen Niclasen. Og til 3. spurning, sigur hann, at í verandi lóggávu eru ongar reglur um, hvussu leingi havtasku- og svartkalvagørn hava loyvi at standa í sjónum.

2-3 dagar

Til spurningin um hvussu leingi gørnini standa, sigur fiskimálaráðharrin, at sambært skiparum á garnaoyvum, Fiskimálastýrið hevur tosað við, er ymist frá skipi til skip, hvussu leingi gørnini standa. Í royndarfiskiskapinum eftir havtasku á innaru leiðini visti tað seg, at frægest fekt burturúr, um gørnini stóðu einar 2-3 dagar. Hjá garna-

Dan R. Petersen, løftingsmaður Javnaðarflokksins

askipum á svartkalvaveiði ganga vanligi 3-4 dagar imillum, at drigið verður. Viðvíkjandi spurninginum, hvussu leingi fiskurin livir, sigur Jørgen Niclasen, at mest sannlíkt er, at fiskur livir rættiliga stutt eftir, at hann er kominn í gørn – kanska bara nakrar fáar dagar.

Fiskidagaskipan

Og til seinasta spurning, sigur Jørgen Niclasen, at garnaveiða eftir svartkalva og havtasku var upprunaliga ikki ætlað at umfata fiskasløgini undir táverandi kvotuskipan á føroysku landleiðunum. Tí varð í kunngerð frá 20. oktober 1995 ásett, at hjáveidan av toski, hýsu, upsa, kongafiski ikki má fara upp um egnu kvotu hjá hvørjum skipi sær, og at hjáveidan av øðrum fiskaslögum í mesta lagi má vera 5 prosent av vektini av veiðingdini fyri hvønn tús.

– Hjóveðiðreglurnar eru ikki broyttar, síðani farið varð frá kvotuskipan til fiskidagaskipan á føroysku landleiðunum. Nevnst kann, at í Fiskimálastýrinum verður í løtuni arbeitt við at endurskoða reglurnar fyri garnaveiði á føroysku landleiðunum, herundir hjáveðiðreglurnar. Til tess at fáa garnaoyvini undir eina fiskidagaskipan hevur Fiskimálastýrið biðið Skipanarnevndina viðgera málið, upplýsir fiskimálaráðharrin í svari sínum til Dan Petersen.

Úttalilsi landsbankastjórans ørkymla

Ólavur í Beiti

Jenis av Rana, tingmaður Miðflokksins, hevur nú sett lógmanni fyrispurning um evruna, og vil m.a. hava at vita, hvørjar ætlanir Føroya landsstýri hevur viðvíkjandi víðurskiptum Føroya til nýggja gjaldoyra - evruna? Og hann spyr víðari, um tað nýkur politisk avgerð er tikin um, hvussu farast skal fram, um Danmark tekur avgerð um at skifta krónuna um við evruna (egiód føroyskt gjaldoyra ella framhald við donsku krónuni)? Høvir samband verið millum donsku stjórna ella danska forsetisráðharran og Føroya landsstýri um omanfyrnevndu víðurskipti? Høvir Føroya landsstýri tikið avgerð um stóðu føroyinga undir evt. fólkaatkvøðu í Danmark um til-

knýti til evruna? Hvussu metir landsstýri, at ein evt. avgerð í Danmark um at nýta evruna kemur at ávirka ætlanir landsstýrisins um fullveldi?

Limaskapur

Í víðmerkingunum til fyrispurningin, sigur Jenis av Rana, at ein av fremstu embætismonnum okkara, stjórnin í Landsbankanum, hevur sagt seg hava merkt eina breiða politiska undirtøku fyri evruni í Føroyum, og at skifta danir donsku krónuna út við evruna, er lítil ivi um, at vit gera tað sama í Føroyum.

– Sum svar til undirritaða undir víðgerðini av úttalandsfrágreiðing lógmanis, segði lógmaður seg einki kenna til úttalilsi embætismansins. Sjálvsagt undra hesi úttalilsi mangan, ser-

liga tá embætismaðurin tosar um breiða politiska semju.

– Vilt vita, at kreftr eru, sum miðvíst virka fyri, at Føroyar skulu gerast limir í ódemokratiska felagsskapinum ES. Hesar kreftrir týkjast arbeiða miðvíst, tosa um tættari tilknýti, tó at flestu, ið hava minstu hómang av víðurskiptunum við ES – m.a. út frá bláa og ikki minst reyða álítninum – vita, at eitthvørt tættari tilknýti víðfórir innliman, fyrr ella seinna (ein miðvísur ES-taktkkur).

Brúkast ella misbrúkast

– Øll orsök er tí at halda, at úttalilsi landsbankastjórans kunnu (mis)brúkast í miðvísunum royndum so spakuliga at ávirka føroysku mannahugsanina ávegis ES-limaskapi. Harmiligt er,

um føroyskir politikkarar ótilvitandi verða brúktir í hesum leiki, og er tað tí umráðandi at fáa veruleikan klárlagdan, serliga um (og hvørjar) ætlanir eru tiknar í landsstýrinum í hesum máli.

– Frammi í kjakinum seinastu tíðina hevur verið stóða føroyinga í tí fólkaatkvøðu, sum danir væntandi skjótt skulu til í stóðutakanini til evruna. Danskir politikkarar eru, sum føra fram, at føroyingar sjálvsagt skulu luttaka í slíkari. Vert hevði verið at fingið at vita ætlanir landsstýrisins í hesum máli, og um flóktu peninga- og valutaviðurskiptini verða hildin at fara at ávirka arbeiði landsstýrisins við fullveldismálinum, sigur Jenis av Rana í víðmerkingum sínum til fyrispurning settur lógmanni.